

İRTİCAYA KARŞI EN BÜYÜK DAYANAK, İŞÇİ SINIFIDIR

Kuvayi Milliye Dergisi, Mart-Nisan 1999

Yıldırım Koç

Osmanlı İmparatorluğu'na karşı son ve emperyalizme karşı ilk başarılı başkaldırı olan Ulusal Kurtuluş Savaşımız, emperyalistlerle aynı saftaki şeriatçı güçlere karşı da verildi. 31 Mart ayaklanmasıyla gündeme gelen emperyalist-şeriatçı ilişkisi ve hatta ittifakı, 1919-1922 döneminde çok daha açık bir biçimde yaşandı. 1925 Şeyh Sait Ayaklanması da çok açık bir saflaşma söz konusuydu.

Türkiye Cumhuriyeti, Mustafa Kemal Atatürk'ün tarihsel açıdan son derece önemli olan reformlarıyla demokratik devrim sürecinde ilerlediğinde, karşısındaki en büyük güç, şeriatçılardır.

Bu yıllarda ülkemizde güçlü bir işçi sınıfı hareketi olmadığı için, bu demokratik devrim sürecinde kaçınılmaz olarak yukarıdan aşağı bir yöntem izlendi. Türkiye'nin aydınlanma çağı, işçi sınıfının çok zayıf olduğu koşullarda başlayınca, aydınlanmanın kitlelerce benimsenmesinde önemli sorunlar yaşandı ve geriye gidiş tehditleri (emperyalizmin ılımlı İslam projesiyle) günümüzde önemli boyutlara ulaştı.

Günümüzde irticaya karşı Türkiye Cumhuriyeti'nin laik ve demokratik sosyal hukuk devleti niteliğini koruyacak en önemli güç, işçi sınıfımızdır, sendikacılık hareketimizdir. Ümmetten ulusa, kulluktan vatandaşlığa geçişten en fazla yararlanan, işçi sınıfımızdır. Bu alandaki kazanımları en kararlı biçimde koruyacak olan da bu toplumsal sınıftır.

İşçi hakları, sendikal hak ve özgürlükler ve demokrasi, irticanın kurmaya çalıştığı düzende yoktur. Dünyadaki çeşitli örneklerle baktığımızda, bu durum son derece açık bir biçimde görülmektedir.

Sudan'da ve Moritanya'da şeriatçılar iktidardadır. Bu iki ülkede şeriatçıların yönetime gelmesi sonrasında kölelik hortlamıştır. Sudan'da köle fiyatları 15 ile 90 Amerikan Doları arasında değişmektedir. Bazı durumlarda bir köle üç ineğe takas edilmiştir.

Şeriatçıların etkili olduğu Pakistan'da 11-12 milyon çocuk "bağımlı emek" uygulaması içindedir. Çocuğun ailesine bir miktar borç para veren tefeci tüccarlar, çocuğun yıllar boyunca köle gibi özellikle halı dokumasında çalıştırılmasını sağlamaktadır.

Şeriatçıların yönetimde olduğu ülkelerde kadınlar ikinci sınıf bile değildir; "insan altı" bir statüdedir. Kadınların çalışma hakkı ya yoktur, ya da büyük ölçüde engellenmiştir. Afganistan'da kadınların çalışması ve hatta yanlarında aileden bir erkek olmadan evden dışarı çıkması yasaktır. İran'da kadınların çeşitli meslekleri yapmaları yasaklanmıştır.

İran'da gerçek sendikalar yoktur. "İşçi Evi" adı altında işçi örgütü olarak sunulan yapılanmanın başında çalışma bakanı vardır. Sendika seçimlerinde aday olacaklar mollaların denetiminden geçmektedir. Toplu pazarlık hakkı son derece sınırlıdır. Grev yapmak yasaktır.

Suudi Arabistan'da sendikalaşma, toplu pazarlık ve grev hakları kesinlikle yoktur.

Sudan'da 1989 yılındaki darbeyle iktidara gelen şeriatçılar, gerçek işçi sendikalarını yok etmişler, şeriatçı yapının uzantısı örgütlenmeler yaratmışlardır.

Birleşik Arap Emirlikleri'nde sendikalaşma, toplu pazarlık ve grev hakları yoktur.

İslamci bir yönetim altında olan Bahreyn'de ve Oman'da sendikalaşma, toplu pazarlık ve grev yasaktır. Katar'da sendikalaşma ve toplu pazarlık yasaktır. Grev hakkı ise ancak örgütsüz işçilerce istisnai durumlarda yapılabilmektedir.

Şeriatçı yönetimlerin hakim olduğu ülkelerde işçi haklarının ve sendikal hak ve özgürlüklerin geriliğinin ölçütlerinden biri, onaylanan ILO (Uluslararası Çalışma Örgütü) Sözleşmeleridir. Onaylanan Sözleşmelerin uygulanması ayrı bir sorundur. Ancak, şeriatçıların yönetimde olduğu ülkelerde onaylanmış bulunan ILO Sözleşmesi sayısı son derece sınırlıdır.

İran 11, Afganistan 15, Suudi Arabistan 13, Sudan 12, Birleşik Arap Emirlikleri 6, Bahreyn 4, Katar 2 Sözleşme onaylamıştır. Oman ise hiçbir ILO Sözleşmesini onaylamamıştır. Uluslararası standartlar açısından sürekli eleştirdiğimiz Türkiye'nin onaylamış bulunduğu Sözleşme sayısı ise 38'dir. Türkiye, işçi hakları ve sendikal hak ve özgürlükler açısından temel Sözleşme kabul edilen metinlerin tümünü onaylamıştır. Şeriatçıların yönetimde bulunduğu ülkelerde, bu temel Sözleşmelerin hemen hemen hiçbiri onaylanmamıştır.

İran'ın onaylamış bulunduğu 11 Sözleşmenin biri 1957 yılında, ikisi 1959 yılında, bir kısmı 1960'lı yıllarda onaylanmıştır. İran'ın onayladığı son Sözleşmelerin yılı 1972'dir. Diğer bir deyişle, şeriatçıların iktidara gelmesinden sonra İran hiçbir yeni ILO Sözleşmesi onaylamamıştır.

Suudi Arabistan'ın onayladığı 13 Sözleşmenin hepsi de 15.6.1978 tarihini taşımaktadır.

Türkiye'de sendikalarımızın hemen hemen tümünün tüzüğünde laikliğin korunması temel amaç olarak kabul edilmiştir. HAK-İŞ'in tüzüğünde henüz bu hüküm yoktur. TÜRK-İŞ, bu gerekçeyle, HAK-İŞ'in Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu'na (ICFTU) ve Avrupa Sendikalar Konfederasyonu'na (ETUC) üyeliğine beş yıl süreyle itiraz etmiş ve bu üyeliği engellemiştir. HAK-İŞ, 1999 yılında yapılacak olan genel kurulunda tüzüğüne bu hükmü koyacağını yazılı olarak bildirince, TÜRK-İŞ de itirazını geri çekmiş ve HAK-İŞ'in bu uluslararası örgütlere üyeliği 1997 yılı Aralık ayında gerçekleşmiştir. HAK-İŞ, diğer işçi örgütleriyle çeşitli vesilelerle yapılan toplantılarda yayınlanan bildirimlerde de laikliği temel bir amaç olarak kabul ettiğini ifade etmiştir.

Anayasanın 24. Maddesini ihlal ederek, Türkiye Cumhuriyeti Devletini dini esaslara dayandırmak isteyenler, öncelikle işçi haklarını ve sendikal hak ve özgürlükleri ortadan kaldırmak istemektedir. Diğer bir deyişle, Türkiye Cumhuriyetini ve Cumhuriyetin kazanımlarını ortadan kaldırmak isteyenlerin karşılarındaki en önemli güçlerden biri, işçi sınıfı ve sendikacılık hareketimizdir.

31 Mart Vakasında, Ulusal Kurtuluş Savaşımızda ve Cumhuriyet'in ilk 20 yıllık döneminde Türkiye işçi sınıfı ve sendikacılık hareketi güçlü değildi. Bugün koşullar çok farklıdır. Bugün Türkiye'nin ulusal çıkarları ve işçi sınıfının ulusal ve sınıfsal çıkarları, irticacı güçlerin yok edilmesi konusunda tam bir bütünlük içindedir.

İrticanın bir daha başını kaldıramayacak biçimde ezilmesinin demokratik yolu, işçi sınıfının sendikal örgütlenmesinin önündeki engellerin kaldırılmasından, işçiler ve memurlar için en geniş sendikal hak ve özgürlüklerin tanınmasından ve bu hakların ve özgürlüklerin kullanılmasında karşılaşılan her türlü idari baskının sona erdirilmesinden geçmektedir.